

Ese de trei ori in septimana: Mercuri-a,
Vineri-a si Domineca, cand o oala intraga,
cand numai diumetate, adeca dupa momentul
impregiurarii.

Pretul de prenumeratiune:

pentru Austria:	
pe an intreg	7 fl. a. v.
„ diumetate de an	4 „ „
„ patriculariu	2 „ „
pentru Romania si Strainetate:	
pe an intreg	15 fl. v. a.
„ diumetate de an	8 „ „
„ patriculariu	4 „ „

ALBINA.

Prenumeratiunile se fac la toti dd. corespun-
dinti a-i nostri, si d'adrepul la Redactiune:
Stadt, Wallfischgasse Nr. 8, Mezzanin, unde
sunt a se adresá si corespundintele, ce privesc
Redactiunea, administratiunea seu speditura;
câte vor fi nefrancate, nu se vor primi, éra cele
anonime nu se vor publicá.

Pentru a nuncié si alte comunicatiuni de ite-
res privat — se raspunde câte 7 cr. de linie,
repetirile se fac cu pretin scadiut. Pretul
timbrului câte 30 cr. pentru una data, se
antecipa. Speditura: Mariahilf, Windmühl-
gasse Nr. 29. unde se primesc insertiuni,

Viena 3/15 sept.

Opul reconstituirei interne consti-
tutionali a monarchiei nu se grabesce cu
pasii. Septeman'a decurse fora a ni dá
vr'o deslucire in asta privintia, si fora se
potem constatá care dintre partitele cele
mari a cascigat cu ceva teren mai mult.

Mai de importantia sunt scirile ce
ni sosesc din strainetate. „La France“
afirma cá mai nainte de ce Moustier va
sosí de la Constantinopole la Paris pen-
tru a primí conducerea ministeriului de
externe, d. Lavalette care e incredintat
a conduce interimal acest ministeriu va
triuite un cerculariu catra represen-
tantií diplomatií ai Franciei in straine-
tate, prin care de nou se va sustiené si
aperá principiul francesc, cel'a al suve-
ranitátei poporului, fatia cu modul prin
care Prusia intreprinde schimbári in
Germania. Statele cele multe nemtiesci,
ale caror'a concepte constitutionali nu
convin cu cele ale majoritátei deputati-
lor pruseseci, vor gasí spriginire in Fran-
cia. Nu scim inca daca acest cerculariu
va fi o reservatiune numai de insemne-
tate teoretica, seu va formá totodata
protest contra schimbárilor din Germa-
nia? Veri cum se fie, el ni dovedesce
cá o energia noua si-a luat cortelul in
ministeriul de externe al Franciei.

La Londra aparú o brosiura sub
titlul „Napoleone III si Renul.“ Autorul
e Pope Henessy renumitul membru la
camerei reprezentantilor, care se ocupa
mai ales de cestiuni externe. Dupa ce face
istoria cestiunei, aducend si date intere-
sante din cercurile diplomatií, aretand
si opiniunea publica in Francia de care
Imperatul Napoleone a indatinat a ascultá,
vine la conchisiunea: „Acésta cestiune
nu póte fi deslegata altmintre de cat nu-
mai prin multiamirea dorintielor Fran-
ciei. Pana ce deslegarea nu va fi astfel,
pana atunci veri ce situatiune politica

pe continentul Europei nu va avé stabi-
litate.“

— Negotiatiunile cu Italia decurg
spre multiamirea ambelor poteri. Repre-
sentantele Italiei generalul Menabrea
sciú se se faca persóna placuta in tóte
cercurile Vienei pre unde lu duse missiu-
nea sa. Se afirma cá Austria l'ar vedé
bucuros de representante al Italiei la
curtea sa, in care cas la Florentia din
partea Austriei s'ar duce contele Wim-
ppen, acú impoterit la negotiatiuni. Chiar
daca nu s'ar adeveri aceste faime, ele ni
deslucesc relatiunile ce se nasc intre aceste
dóue poteri. Cu incheierea pazei ar urmá
si amicéti'a, pre cand despre Prusia nu
scim ce se dicem.

— Scirile din Turcia aréta cá ne-
multiamirea si rescolarea se estinde tot
mai tare. Mai multe locuri in Epirul de
sus s'au rescolat contra abuserilor. 3000
de rescolati atacara trupele turcesci, uci-
sera 11 insi si ranira 250 de barbati.
Rescolarea incepe a se estinde peste E-
pirul intreg. 1500 de voluntari noi se
alaturara rescolatilor. O deputatiune se
duse la Corfu, ca se se planga corpului
diplomatií. Representantií Prusiei si a
Angliei plecara la fati'a locului a-si pro-
curá informatiunile necesarie. Se asigura
cá representantele Franciei si cel'a al
Angliei recomandara Pórtii grige mare,
ca se póte preveni rescolarea gene-
rala.

A supra Turciei mai vine necadiu
totodata si din Siria si de la muntele Li-
ban. Poporatiunile mice, purure ininice,
cred cá a sosit ocaziunea pentru a incepe
érasí resbel civile. Atacurile de pana a-
cum'a si-avura cativa morti si raniti.

Ce ne surprinde e cá diurnalele
nemtiesci de aici, cari din respoteri re-
comendau Austriei studiarea cestiunei
orientului, intr'un mod ce ne facea se
credem cá ele lesne s'ar invoí la sacri-
ficié, — astadi tac tóte, si nu recomanda

Austriei intervenire diplomatií, casí a
Franciei si Angliei, ce castiga simpatiele
poporatiunilor, si nu pretinde sacrificie.

Parerile vecinilor nostri

nu le putem trece cu vederea, mai vertos
pentru cá ele se vor manifestá la tóte
ocasiunile, de cate ori vom vení cu ei in
coatingere consultandu-ne despre inte-
resele ce le avem comune. E bine ca se
luám purure cunoscintia, se nu ne su-
prinda mai tardiu, si se nu ne mirám da-
ca nu ne putem intielege.

De asta data avem se pomenim pa-
rerile partitei lui „Pesti Hirnök“ despre
natiunalitate, conceptul si drepturile na-
tiunalitátei. Intr'adever cá nu se pronun-
cia respicat la tóte aceste trei puncte, ne-
ci poti observá vr'o legatura mai strinsa
intre parerile lui, dar totusi cat ni spune
e de ajuns pentru a poté aruncá o privi-
re in rarunchi.

Acest organ dice intre altele: „Adu-
cend a minte de acel op spiretuale esit
din castrele democratice ale Parisului,
si a carnia chiamare e a organizá in Eu-
ropa starea popóralor, — cei ce ascépta
schimbarea sortii Europei si a patriei
nóstre de la principiul „natiunalitáti“
ce-l prochiama partit'a democratica fran-
césca, rebelanta nedemascata, se vor con-
vinge cá se iusicla. Cu totii descuviun-
tiám revolutiunea, dar sunt unii ómeni,
cari desí o descuviunétiáza cred inse cá
resultatul n'ar fi reu. Acestor'a li reco-
mendám se cetésca „Cart'a Europei,“
programul permanent al partitei revo-
lutiunarie, ea aréta principiile cum vo-
iesc a reorganizá Europa. Titlul acestei
mape e: „Carte des frontiéres naturelles
des peuples de l'Europe dressée sur l'in-
dication de l'... intitulé „De reforme
et des institutions Européennes par Felix
Levacher Durdé Paris 235. R. St. Hono-
ré.“ — Titlul principale e: „Europa in

1866.“ Dupa aceste fruntarii naturale
aretate pe carta, numai Britania-Mare
remane cum e.

a) Francia se estinde catra Germa-
nia pana la Ren.

b) Italia e un'a. Rusia perde numai
provinciile polóne, cáci se restitué ro-
gatul cel mare polon.

c) Germania e unita sub nume de
„state nemtiesci.“ Boemia se dá catra
statul nou slav impreuna cu Moravia.

d) Aceste „state slave“ nóue le com-
pun provinciile austriace, si cele slave
din Turcia. Ungaria si Transilvania in-
trand ací, despar de pre fati'a pamentului.

e) Vin „statele Greciei si a Roma-
niei.“

„Precum vedem — continua numi-
tul organ — prin reconstructiunea teo-
retica a Europei toti dobandesc, numai
magiarul perde si némtiul. Si intr'acést'a
sórtea aréta cu degetul unitatea interese-
lor acestor dóue natiuni. Cele patru pun-
te prime mai cá s'au implinit, si daca
Imperatul Napoleone, care e morbos si
betranesce, nu va fi impededat intru in-
tendatur'a europeana, si cea lalta parte
a programului póte asceptá implinire;
dar fantasiatorií nostri vor remané fan-
tasiatori, statul quo al Europei e destul
de tare pentru a se sustiené.“ Autorul
finesce: „Magiarul n'are alta base de cat
dreptul istoric si santiunea pragmatica,
numai pre aceste póte traí, interesele
lui nu casciga nemica neci den misca-
mentul polon, neci de la partit'a lui Ga-
ribaldi seu a principelui Napoleone; cu
principiele acestor'a nu incupe esistinti'a
corónei ungueresci...“

Se constatám din articlul numitului
organ conservativ cá a gasit sorginte nou
pentru sentimintele de natiunalitate. Ni
aducem a minte cá in 1848 pretensiunile
natiunali se numiau lucru de al camari-
lei, mai apoi barbatií ce voiau indrepta-
tire egale natiunale se diceau ómenii re-

FOISIORA.

Meditatiuni den dominecele trecute.

Audind cá se va deschide éra diet'a Un-
gariei, mi-am adus a minte cá n'am incheiat
meditatiunile mele din rondul trecut catra tem-
pul incheierii dietei. Vreu se fiesc dara acum'a,
nu cumva inceputul venitoriu al dietei se me
afie cá n'am dat socóta de finit de mai nainte.
— Erá catra finea dietei, trecem prin Buda,
intr'un suburbu ved cá sunt adunati mai multi
ómeni, cari ceteau — seu mai bine dis sila-
bisau — de pe un placat lipit pe paróte; cu-
riositatea me duse si pre mine intr'acolo si cu
o nespusa mirare cetesc: „Catra popórele
mele!“ — adeca manifestul imperatesc in lim-
ba romana erá pus pentru locuitorii nemti si
serbi d'acolo. A buna séma in multe locuri
se va fi trimis si romanilor manifeste in limbe
neintielese, dovéda cá domnií de sus, de la
Viena fórte bine (?) cunosc etnografi'a si po-
pórele imperiului. . . . Dar precum dice
némtiul:

„Doch — wozu in die Ferne schweifen,
Liegt das Schlechte doch so nah!
adeca pe romania am poté dice, ca:

„Ce se mergi asié departe,
Cáci de rele afii parte
Si aprópe pe la noi...!“

numai e cam neplacut a sgandarií focul, cáci
usior sar schintiele in ochii unor'a, fie accia
macar si — cu ochilari!

Apoi se vedi Dóme, cum se mai supera
acei „unii domni“ cand numai li aduci a minte
cá — ce fac? Ca si cand eu li-asii fi de vina,
cá pentru densii — a trecut bab'a cu colacii!“

Mai mare intristare e inse pentru acei
domni cá — s'a amanat diet'a pana cine scie
cand! — Dar cine va fi in stare se descrie in-
tristarea lor, cáci acum'a cand abid s'au incui-
bat si abid s'au dedat cu mancarile si beuturile
din Pesta, trebuie se si plece catra casa — cu
budiele umflata. Sic fata tulere, cine ar fi gan-
dit, dar inca acci bieti deputati cari dóra au
fost pe cale catra Pesta, cat de „ploiatí“ vor
fi returnat a casa!

Acésta trista fatalitate (?) s'a eternisat
prin un cantece ce se canta acuma in Pesta,
autoriul nu se scie cine e, dar se presupune cá
e „componaluit“ de unul din acci domni in-
tristati. Adecá se vorbesce cá asié se fie cantat
unul altuia:

„Cele buna pré iubite,
Dar anim'a mea si-a tu
Fie 'nveci nedespartite,
Deci te rog nu me uitá,
Astadi mane, seu poimane,
Catra casa vom plecé,
Si dieu — póte — mei romane
La Reichsrath ne-om mai vedea!
Cum vi place? — mie cel putien mi-a

placut, cu atat'a mai ales (o! mai ales — si
ast'a fu futsch!), cáci domnií intristati si in
césta trista — o! pré trista stare — „se sciú
afli“ si gasece cu ce se se mangaia. Chiar
si ca crestin trebuie se me bucur cá li ved
consolati — „spre venitoriu!“

O! dulce speranza!

Cum stám inse cu politic'a mai inalta?
O! acést'a din di in di e tot mai misteriósa si
chiar si celor'a ce sunt versati in ea, apare ca
un semn mare de intrebare. — Politic'a ma-
giara inse e mai sincera intre tóte, numai aceea
e reu cá politicií magiari acusi sunt pré sin-
ceri, acusi éra misteriosi, cum am dice — „tai-
nici,“ apoi dorere mare si aceea cá magiarii
cand sunt sinceri, adeca cand spun apriat cá
natiunalitátele nemagiare trebuie se se amalga-
mizeze in talmesiu-balmesiu magiar, nu
sunt priceputi de unii „zelosi anteluptatori“
ai nostri, ei tot mai cred cá magiarii „numai
glumesc,“ de óra-ce magiarii spun (!) da, spun
cá ei voiesc deplin'a libertate a tierci si fiind
cá ei o spun, trebuie se li credem „pe barba“
cá nu vor fi egoisti in asta privintia, cand inse
magiarii sunt mai tainosi, mai misteriosi, atun-
ci apoi nime nu-i pricepe afara dóra de acci
domni cari aspira se fie cu timpul — „svet-
nici de taina,“ cáci chiar si ei (magiarii) dóra
nu sciú cá unde li sta capul.

Mi aduc bine a minte cá „in timpul a-
cel'a,“ cand deputatií romani predara presie-

dintelui ca se comunice dietei „motiunea“ fa-
cuta in caus'a natiunalitátei, magiarii se inspai-
mentara de acea motiune si rogara pre deputa-
tií romani ca se retraga acea motiune, de óra-
ce aceea „va face sange reu in dieta“ si tot
deodata sinceri ca totdeuna au promis roma-
nilor cá „li va dá tóte — mai tardiu,“ romanii
inse nu voira se asculte, atunci apoi vice-pre-
siedintele Contele Andrassy o suci pe alta cor-
da si li spuse romanilor apriat cá: se nu impe-
dece (?) ei realizarea deplina a constituti-
nei magiare, cáci tot in desiért. „Se sciti —
dise el — cá magiarii vediend cá nu vor scapá
de natiunalitati, adeca de pretensiunile esage-
rate (?) ale lor, vor fi gata a face concessiuni
guvernului austriac, care totdeuna e gal'a,
ca se dee pentru un dram de concessiune —
punti de natiunalitati, adeca de drepturi na-
tiunale!“

Ast'a apoi a fost o declaratiune destul
de chiara si sincera dóra, cu tóte aceste roma-
nilor li-a parut cá e — pré tainica si n'au
voit s'o pricepa, avend dóra motive ca se n'o
intielega si remasera constanti pe langa cu-
noscut'a motiune prin care propusera ca in
adresa se se spuna apriat cá natiunalitátele se
vor indestulí dupa egal'a indreptare, ast'a
apoi scim, cá precum o spuse liberalul contele
Andrassy, „a facut sange reu“ in diet'a libe-
rala a Ungariei, romanii inse remasera cu
atat'a mai odihniti, cáci si-au facut detorin-

actiunei, alui Bach, si mai curund alui Schmerling. — „Hir.“ dupa ustanel'a multor scrutari se crede acum'a ca e destul de tiepen a striga la lume ca principiul „natiunalitatii“ e al unei partide democratice francesci, rebela nedemascata. Probabilmente tientesce prin acest'a la denunciarea atat a principiului cat si a barbatilor cari primesc acest principiu in credint'a lor politica. Daca e astfel, apoi el ataca in ordinea prima pe magiari, cari in 1848 dusera principiul natiunalitatii pana a nu se multiam cu corpul natiunei lor, ci aruncara natiunalitatea lor si in capul nostru, fora v'oa n'ost'ra, contra protestelor n'ost're.

Daca cumva numitul organ face alusiune la Romani, se-i spunem ca Romanii nu sunt in stare a inveti'ane limba magiarilor ca vecini, de unde dar se pota inveti'a chiar si cea franca, se prec'epa ce vre partit'a cea rebela den Paris. Si daca tocm'a am sci limba franca, tot nu ne-am pot'e duce la Paris, pentru ca feudalismul magiar ce incet'a numai deunadi, s'a ingrigit se nu ni remana o stare materiale in cat se avem spese a caletori cu multimea catra Francia.

„Hir.“ se espune pericolului de a se da insusi de mintiuna. Daca Imperatul Napoleone, morbos si betran, se va intempla se mora — ore carei influentie va atribui „Hir.“ sentimentele natiunali? — Dar cele din evul mediu, de cari marturisesc scrietorii Ungariei, pre cand la Paris nu era partit'a rebela, ore cui le atribuesce „Hir.“ ?

Vom ved'e daca cei multi prelati ai Ungariei vor asculta de „Hir.“ si nu-si vor bate capul cu natiunalitatea, nu se vor mai magiarisa, ci vor remane slovaci?

Unde numitul organ identifica principiul natiunalitatii cu revolutiunea, incerca — suntem securi ca fora rezultat — a amagi chiar pre cetitorii sei.

In cat pentru noi, ni dovedesce — dorere! — pre apriat, ca existe o partita intre conlocutorii nostri, care se feresce a cunosce adeveratul concept al natiunalitatii.

Generatiunea venit'ore are se iec cunoscentia despre acest'a, si daca barbati romani ce porta astadi sarcinele, nu i va pot'e da o sorte mai buna, are se recunosca ca cei de astadi se luptanu numai contra pedecelor, ci si — lucru nemai-pomenit — contra ignorantiei voluntare.

Brasiov la finele lui aug.

Episod din viet'a constitutiunala bisericesca.

Este recunoscut in comun, ca biserica n-ia fost si ni este paladiul natiunalitatii si al tuturor intereselor cuprinse in aceea. E bine, togm'ai in timpul nostru, cand suntem asi' ingrigiti de natiunalitatea n'ost'ra, se pot'e ore se nu fim gialusi de biserica, se pot'e ore, ca se nu urmarim cu cea mai incordata atentiune desvoltarea sau impedearea institutiunilor bisericesci? — Indiferentismul in privint'a acest'a, din partea ori si carui roman intieliginte, ar fi cel mai neexplicabil, cel mai nenatural si cel mai condamnabil. Se luam invetiatura din istoria, si se nu uitam, ca inamicii nostri, de cate ori s'au incercat a ne aduce in pericol natiunalitatea, totdeauna au facut asalt a supra bulevardului ei, asupra bisericii. Tactic'a acest'a o vor urma-o de sigur si in viitoriu, numai pot'e cu alte arme. Se nu uitam, ca ori-ce fortare'tia se pot'e periclit'a nu numai prin inamici est'erni, ci si prin inamici interni, si inca prin acestia cu mult mai reu de cat prin aceea. N'erenduelile, volniciele, abuserile: eta inamicii interni si cei mai periculosi ai bisericii n'ost're! Acestia au facut degi'a se pera iubirea si inerederea reciproca din cei mai nobilisi mai alesi fii ai bisericii n'ost're. Cine mai sta la indoicla despre existint'a acestor inamici fatali, in senul bisericii n'ost're, l'invitam serios se-si deschida numai ochii mai bine si va ved'e, si suntem siguri ca vrend a se convinge de adever, va pot'e se se convinga, alle-se ori in ce loc se va ad'a. Cei cari ved si simt degi'a loviturele, ce se dau adoverului si dreptului, striga mereu: sinod si er sinod! Noi inca avem sperantia in sinod, dar cu reserva, ca sinodul se se compuna din membri, cari se seie si se se si pot'a folosi nu numai de dreptul de a vota, ci si de dreptul de a discuta si de a cumpeni obiectul, ce se pune in cestiune. Neimplinindu-se conditiunile acestea, sinodul si tot constitutiunismul nostru bisericesc devine o simpla ironia, carea in cele din urma v'atema mai tare chiar de cat autoerati'a. — Unoi atari ironii de constitutiune bisericesca fusera martori brasioveni acum de doua-ori, de cand se dice ca s'a inceput la noi er'a constitutiunala bisericesca. Dupa ce adeca s'au fost mai facut inca odata cercare, dar indiesert, de a se constitui parochia de la biserica cea mare a S. Nicolae, in un'a din duminicile trecute se facu alta incercare, carea au si reesit minunat. Incercarea cea d'ant'ia inca ar merita a se descrie; notitiile inse ce ni le-am facut despre aceea, le rezervam pentru altadata, si acum vom arata, pe scurt numa, cum a urmat acest'a mai recenta. Se spune, om'eni chiar cari au luat parte la lucru spun, ca inainte de diu'a constituirii vre o doi curatori vechi ai acelei biserici au scris candidatii lor pe vreo 300 bilete, care le-au impartit la vre o 140 poporeni, dupa cum au potut, la unii cate 4-5 bilete, cu acea informatiune, ca la predarea lor, se dice, ca intre cele 4-5 sunt si biletele vecinilor lor, cari i-au insareinat se le aduca si se le predee; astfel dupa servitiul d'ieese, aducatorii

si portatorii de bilete, in rend pre frumos, le-au predat pre acelea, seu, mai bine, le-au innapoiat curatorilor, ce stau la us'a bisericii, si cu aceea se fini sinodul parochial.

Cine a fost presiedinte si secretariu, si cum s'a t'ienut scrutiniul in acel sinod, amosurat regulamentului facut in sinodul diecesan din 1864, tote acestea vor veni de sigur puse in protocolul sinodal; noi inse nu scim despre tote acelea nimica, caei n'am ved'uit, de cat, dupa cum am spus, rendul cel frumos, in care 140 votisanti (?) au predat 256 bilete resp. voturi, celor ce s'au fost pus (de sine ori prin altii, nu scim) ca se le adune la us'a bisericii. — Acum un an, mai tot cam pe timpul acest'a si tot in biserica amintita, s'au fost facut alegere de protopop, sub presiedint'a Ilustrat'ii Sale D. Episcop Ioan Popazu. La alegerea aceea inca dupa cum spun unii chiar dintre cei ce au luat parte la ea, protocolul siedint'iei au fost pre-concept de a casa; si acest'a cu tot dreptul, caei si consultarea (?) asupra alegerei de protopop se facuse mai nainte, si voturile, ce erau se se dee in biserica, erau degi'a asigurate, prin „argumenta ad hominem“, inca din dilele, respective, din serile de mai nainte. — Neincerederea si suspitiunarea, ce s'au sadit, prin astfel de procederi, intre cei mai de frunte brasioveni, se ar'eta la tote intalnirile de ceva insemnetate.

Deca speram in viitoriu bisericii, si sperant'a acest'a e tare in noi, se speram si in delaturarea nerenduelilor, volnicilor si abuserilor ce ne bantue viet'a bisericesca! Inti' aceea inse, pana ce acelea se vor delatura, se st'aruina cu totii a le scote la lumina, a le denuncia; caei inamicul demascat e desarmat de jumatate! —

BUCOVINA.

De pre valea Prutului.

Afaceri bisericesci.

Disparitatea de pareri despre participarea lumenilor in afacerile bisericesci provine dupa parerea n'ost'ra mai mult den confundarea feliuritelor ramure de afaceri, de cum den motive spurie, cu cari partile luptatorice se inculpa un'a pre alt'a. Noi cugetam, ca in cause de tot scrie si s'anta, precum e ast'a presenta, ar fi de discutat si de tratat sine odio et ira, numai si numai in spiretul am'orei crestine, altminteri nu va veni la contielegere, neci va prospera sorte bisericii n'ost're resaritene, den contra, pe cat e de neseura in present, anca mai deploravera va fi ea in venitoriu.

Spre a mediloef dara contielegere seu cel putien spre a indeget'a calea, pe care ar pot'e deveni la o contielegere in causa despre participarea lumenilor in afaceri bisericesci, ne incumetam a es' inaintea forului publicitatii cu desfasurarea urmat'orelor trei intrebari: Carea este firea si feliurimea afacerilor bisericesci? Cine e indreptatit a lua parte la traterea afacerilor bisericesci? Carele este modul de tratat despre afacerile bisericesci?

tiune egal fericitorice pentru tote natiunile, o constitutiune — „subscrisa de Ddieu!“

Moniintele seriose ne facura si pe noi seriosi, se trecem dar la altele mai putien seriose!

Faim'a vorbesce, ca la o conferint'a a deputatilor romani, fiind vorb'a despre limba administratiunei in comitate, un domn mai tener a dis ca limba administratiunei se fie imperativa, adeca se se demande prin lege ca s. e. unde majoritatea e romana, se fie cea romana si asi' si in alte parti. La acestea un domn mai betran si versat in administratiunea unui comitat' s'a indignat si a reflectat cu pasiune, ca ast'a e forte nenatural, de ora-ce fie carui comitat' trebuie lasat in libera voia (d'ora dupa cum se intielege libertatea dupa principiile lui Pista?) ca se-si al'ega limba oficiosa in comitat, caei la din contra libertatea ar fi atacata si prin urmare cei ce doresc limba imperativa sunt contrarii natiunei si nu voiesc binele patriei. — Da, domnul acest'a cu motive plausible a dovedit ca trebuie sustienuta libertatea, caei a buna sema se pot'e intempla (cum nu?) ca in unele comitate cu majoritate — seu mai curat romano comitetul ar pot'e fi atat'a de patriotic, cat va ave voia se decrete limba magiara seu d'ora cea mongola de oficiosa si atunci fiind in lege ca: „limba majoritatiei e limba administratiunei...“ comitetul compus dupa placul unuia si altuia er nu dupa

I.

Firea si feliurimea afacerilor bisericesci.

Tote recerintiele omului ca fiintia compusa den suflet spiretuale si corp materiale sunt in genere de doue plase, adeca: spiretualsi si materialsi; si de ora-ce recerintiele sufletului sunt au religios-morali au simple spiretualsi, asi' dara resar trei ramure ale recerintielor si intereselor vitali ale omului, anume: religios-morali, simple spiretualsi si materialsi.

Omul, nefind in stare den propria potere a impac'a recerintiele si interesele sale religios-morali, i veni intr'ajutoriu Domnedieu, si asi', dupre indrumarile preparative, facute prin cate-va mii de ani, se arata la plinirea tempurilor Isus Crest, fiul lui Domnedieu, carele, prin cuventul evangheliei si mortea sa de pe cruce, plinind lucrul cel mare al mantuint'iei intru impacarea recerintielor religios-morali, disc: Veniti la mine toti cei osteniti si insarcinati si eu ve voiu odihni pre voi.

Ascultand om'eni de acest cuvent imbucuratoriui, infintia Isus Crest biserica credinciosilor, carea pana la nalt'ierea sa la ceriu numer'a numai 120 de insi, era dupa venirea Duhului s. crescu tot mai numeros, pana se lati preste tot pamentul intre tote poporele.

Biserica credinciosilor, ca o societate de om'eni are acele-si recerintie si interese vitali, ce le are omul individual, adeca: religios-morali, simple spiretualsi si materialsi, prin urmare ca societate visibila pot'e ca existe si prospera numai atunci, daca tote aceste trei ramure de interese sunt ascurate si impacate.

De i s'ar denega bisericii vre un'a dintre acestea, ea ar tangi, ba ar deveni si in perichiu de viet'a.

De nici decurge, ca si afacerile bisericesci sunt parte religios-morali, parte simple spiretualsi, parte materialsi.

La afacerile religios-morali se numera:

1. Causele invetiamentului evanghelice, intre cari e oficiul de a predic'a cuventul lui Domnedieu dupre conducerea s. scripturi si a traditiunei gurale, a previghia a supra curatiei credint'iei si a moralului crestin, a decide in casuri de indoicla si de controversa, ce e de crediut si de marturit'ie si ce de detestat, si a conduce institutelo de crescere clericale.

2. Causele preutiei sacramentale adeca: aministrarea sacramentelor seu tainelor crestine, plinirea renduelelor liturgice si in genere intocmirea cultului bisericesc est'ern.

3. Causele forului bisericesc judetiale, cari sunt parte strins morali parte disciplinario.

De afacerile simple spiretualsi se tin: crescerea si cultura intielesuala, sintiuala si moralala precum si cea profesionala bisericesca, conducerea si diregera sc'olelor si institutelor de crescere si cultura confesiunali private si publice si in genere naintarea poporului bisericesc in cultura dupre individualitatea sa natiunala si dupre recerintiele locali si ale tempului.

Afacerile bisericesci in cause materialsi se reduc la: radicarea si sustinerea bisericelelor si locasiurilor clericale si indicstrarea lor cu paraminte liturgice, la casegarea si aministrarea de

ta. — E intrebare, ca cine a fost conducatoriul romanilor, cari s'au portat pana in fine cu atat'a demnitate, ungurii au de conducatori pre Deak, era la noi cine e acel barbat, care a sciut conduce activitatea deputatilor romani cu atat'a dibacia si prudint'a? . . . . . Eu nu cunosc la noi nici un barbat conducatori carele se dee comanda celor'a lalti, dar nici ca e de lipsa, de ora-ce deputatii romani (intieleg pre cei din Ungari'a si Banat, caei despre transilvaneni nu pot sci ca dupa ce comanda s'au portat?), asi' dara — deputatii romani n'au avut lipsa de conducatori, de ora-ce a buna sema conducatoriul lor a fost si sper ca va fi si de ad in colo — binele comun al patriei si natiunei!

Se trai'eca toti acei-a cari s'au supus acestui conducatori si asculta de comand'a acestuia!

Vediuram dara cum sci se face concessiuni guvernului chiar si „liberalisi“ magiari, cu tote acestea nu de mult am cetit ore unde, ca nu se pot'e crede cumca magiarii ar fi gat'a face concessiuni cu dramul pentru punti de natiunalitati. Pot'e ca respectivul organ o mai bine inspirat si informat de „cercurile mai nalte, inse nu totusi nu cred, ca cercurile „si mai nalte“ se nu fie ayut cunoscentia despre acele „negotiativuni“ precum se dovedi inse mai tardiu la locurile competinte s'a facut cruce peste acele propunerii de concessiuni. — Da, caei e tempul

placul poporului s'ar ved'e atacat, i-ar fi restrinse libertatea. Astfel intieleg unii domni libertatea! — Acesta disputa fu infocata, si atunci domnul cel tener indignat respunde ca toti a ceea cari doresc astfel de libertate comit o crima contra naturci, contra natiunei satule acuma de acca libertate intortocata.

Santeti ore curiosi a sci cine fura acci domni? — Carasionii a buna sema vor fi ghiicit, ca domnul mai betran si versat in administratiunea comitatului a fost — Fauru, er cel mai tener, carele voiesce se asigureze drepturile natiunei prin lege, er nu se o lase iubirci de libertate (?) a unora si altora fu — Dr. Alesandru Mocioni.

Cu acesta ocaziune mi aduc a minte si de un alt incidinte pre interesant, despre care inse nu vi pot face ideia, caei ar fi trebuit se fiti de fatia cu mine — in bufetul dietei cand acest'a si-tienca siedintiele in museu. — Erau acolo multime de deputati, intre cari mai multi „corifei.“ Intre acestia apoi era Al. Mocioni care se disput'a cu magiarii in causa natiunala, cu placere me uitam cum st'atea romanul ca Daniil intre lei, caei magiarii intr' adever erau spulberati si mai infuriati audind, ca indiesert se lauda ei ca sunt liberali, ca voiesc binele patriei, caei pana ce nu vor indestul' pretensiunile drepte ale natiunalitatilor dupa egala indreptatire, ei mai cu drept cuvent se pot numi despotii. — — — Ungurii acusi acusi erau se

avere miscat6ria si nemiscat6ria, la dotarea clerului si oficiarilor si sierbitorilor besericesci, la intretinerea sc6lelor confesiunali si institutelor clericali si la ap6rarea dreptului de proprietate a sup'ra averilor si posesiunilor besericesci inaintea forului civile.

Dentre aceste trei specii ale afacerilor besericesci numai cea de antaia adeca in causele religios-morale este strins besericesca intru intielesul evangelic, ca un'a ce e fundata pe orinduirea domnediesca, 6ra cele lalte d6ue specii de afaceri, anume in cause simple spiretuali si in cele materiali, se numesc numai pe atata besericesci, in cat besericea ca societate esterna are recerintie spiretuali si materiali spre a prosper6 in sa-si intru mentinerea sa religios-morale.

Dicend Isus Crest apostolilor: *mergeti in t6ta lumea, vestiti evangeli'a la t6te pop6rele, botezandu-le in numele . . .*; dicend 6ra-si si la asiediarea eucharisticii: *ac6st'a se faceti intru amintirea mea*; 6ra dupre inviare dicend: *Luati Duhul s. ori cate veti desleg6 pe pament, vor fi deslegate si in ceriu*; acestea si numai de asemenea dicend, ded6 Crest apostolilor puterea cea de trei feluri, cserciata de El, adeca: puterea invetiatoriesca, preuti6sca si iudetiala.

Afacerile dara bisericesci, amistrate in puterea invetiatoriala, preuti6sca si iudetiala sunt afaceri de origine domnediesca, pe cand cele lalte d6ue specii de afaceri, in cause adeca simple spiretuali si materiali, ce societatea bisericesca, intru dezvoltatiunea sa ca societate esterna in lume, le trase mai tardiu in domeniul seu, ierarhia sa, sunt de origine omenesca sau lum6sca.

E vederat, c6 precum buna-6ra intre corpul si sufletul omului individual const6 o legatura si reciprocitate strinsa, stau si afacerile bisericesci de originea domnediesca intru imbinarea reciproca cu cele de origine lum6sca; dara de aici nu urm6dia, c6 un'a s6u alt'a ar pierde firea si proprietatile sale, neci ni e iertat, a le confund6 un'a cu alt'a s6u a le conserv6 impreuna, ci in tot cazul de traptare si judecare sunt clo de destins si detiermurit bine, altmintre sunt neineungiaravere indeole, complicatiuni si certe, precum sunt si aste de present despre dreptul lumenilor.

D6ue ramure de afaceri bisericesci anume: alegerea fetielor pentru starca clericale si desemnarea terit6riilor amistrative pastoresci si ierarhice, adeca a terit6riilor parochiali, protopresbiterali, episcopesci, metropolitani si ehlar patriarchali, se pot numi mestecate, de 6ra-ce ele se pot deduce si den originea domnediesca si den cea omenesca.

(Va urm6.)

Romania.

De langa Folticeni, in septemvre a. c. Dilele trecute se vorbi6 f6rte mult de aparerea unei brosiure, ce are mentinere a sgudai spiretele n6stre cele abic6 alinate. Ne fiind omul carele da atat de usior crediamt

vorbelor previnite din gur'a celor ce se ocupa cu — perderea verii, am facut despre t6te. 6ta c6 dilele aceste vino un consotiu al meu de preste fruntaria si me asecura cu t6ta seriozitate c6 cele audite sunt adeverate. Ba, pre langa aceea asecurare mai adause si unele date mai spitalie, si anume: c6 acea brosiura se tiparesce in Cernauti sub deosebita ingrigire a unui d. R., carele a petrecut un timp indelungat in Romania de dinc6ce de Mileov, si acurvia legaturii cu Rusomanii M. R. B. si alii sunt pre cunoscut, si care sustiene acum'a in Cernauti un pensionat pentru crescerea pruncilor — in deosebi a celor din Romania. Mai departe mi amintise c6 acea brosiura cam de trei cole se ocupa cu demustrarea: c6 Moldovenii n'au ales lor si pre Carol de Domnitoriu; c6 regimul present nu corespunde dorintielor tierii si cate t6te de soiul acest'a. Ca urmarea astor numesc brosiura t6te ce se petrec in ti6ra: nelegiuri, si drept acea cauta mantuire in limanul cel tare a reactiunii europene — in ti6ra tatarilor, nogailor si samoidilor!

De acolo ast6pta carpit6ria astei brosiure pre Messia lor cel pament6n, carele va introduce pre referit6ii carpai cu cine si marire in acea ti6ra, pre carea a trebuit s'o pares6ca pentru nelegiurile lor!

Caracterul cel onest al referintelui precum si legaturele lui cu t6te plesele societatii n6stre me induplica a crede t6te cele imparsite, chiar si pentru acel cuvent c6 pe la noi tot se mai alla 6meni deplorati cari in nusiuntiele lor la domnia calea in picior6 liniseca, ba interesele tierii intregi.

Noi suntem degi6 satui de atate bantuieli, si am dor6 a gust6 in pace r6dele constitutiunii n6stre celei atat de frum6se. Spre acest sforsit no adres6m catra regimul nostru cu rogarea de a priveghia necontenit a sup'ra celor cari si astadi se mai inc6rea a tulbur6 spiretele, supunendu-i fara crutiare seriozitatii legilor tierii. C.

— Reproducem din „Romanulu“ o aplicatiune a legii electorale din Romania, a careia necesitate a recunoscut6 si guvernul, cred c6 facem mai bine de cat dac'a am fi produs atunci textul legii:

Formarea listelor.

Dupa constitutiunea tierii, toti Romanii si impamentenitii au drept a alege pe reprezentantii lor la camera. — La senat inse, numai unii.

Romania intr6ga se imparte in patru colegie. Si pentru inlesnirea operatiunii, cum Romania este impartita pe districte se impart si colegiele alegatorilor.

Fie-care district, avend in orasiul de resedintia un consiliu municipal legea numai lui a dat dreptul d'a form6 listele de cei ce pot fi alegatori, si a asiedia pe fia-care dupa rondul si locul in care are drept a figur6 fara nici un amestec al prefectului, suptprefectului si nici ehlar al ministrului.

Asi6 dar pentru a fi bine intielesi, fiind c6 ne-am propus a face aci o „Calaudia Electorala.“ Vom lu6 un district in parte, si vom espune pe larg, modul cum urm6dia a procede consiliul municipal din resedintia fia-carei iudetiu in facerea listelor.

Dupa art. 33 din legea electorala, cassariul districtului este detoriu, mai nainte de antaiu Ianuariu al fia-carei an, se trimita consiliului un esemplar dupa rolurile tutor contribuitorilor personali, patentari, fonsiari si rurali.

Pentru asta un'a data in sa, cand constitutiunea ordina ca pana la 15 Noebriu viitoriu alegerile se fia facute, si camerele convocate, nu putem adest6 epoca de 1-iu Ianuariu, ci dd. primari, dac'a n'au primit de la d. cassariu rolurile de cari am vorbit mai sus, trebuie selec6ra de indata.

Aceste roluri pentru a pot6 fi copiate cu iuti6la ceruta de scurtul timp ce avem nainte-ne, au trebuintia de mai multi copisti de aci de cari pot dispune dd. cassari; d'aceia, ca modiloc practice, este bine ca rolurile se selec6ra in originale. Consiliul comunal, ca unul, ce pot6 dispune de fonduri pentru asemenea operatiune, cu mult mai multa inlesnire de cat dd. cassari, ingagiata de urgentia si provisoriu cati copisti i trebuie pentru a copia acele roluri pana la timp.

Copiarea se face in modul urmatoriu:

1. Se trec intr'o lista toti romanii si impamentenitii din acel district si orasie ehlar, cari dupa roluri s'ar gas6 c6 au un venit fonsiar, adica in nemiscat6re fia in mosie, vie, s6u ori ce fel de acarete, de la 300 galbeni in sus, trecend si pe cei cu 300. Acest'a se numesc colegiul antaiu al districtului, pentru adunare. (Art. 3.)

2. Se trec in alta lista, toti Romanii si impamentenitii cari dupa roluri s'ar gas6 c6 au un venit fonsiar, fia in district s6u in orasiu, de la 100 galbeni in sus pina la 300. Se intielege c'aci se vor trece si cei cu 100 galb. venit, fara in sa a trece si pe cei cu 300 cari, dupa cum am vedut s'au trecut in alta parte. Acestia toti la un loc, fac al doile colegiu al districtului. (Art. 4.)

3. Se trec intr'o alta lista, toti romanii si impamentenitii, din orasie numai, nu si de la sate, cari platesc catra stat o dare cel putin 80 lei, de ori-ce fel, adica fia contributiune personala, fia patenta, fia fonsiara.

Acestia form6dia al treilea colegiu, numit colegiul orasiului. (Art. 5.)

Tot in ac6sta lista se trec „ehlar de n'ar plat6 nimic catra stat,“ t6te profesiunile liberale, oficiarii in retragere, profesorii si pensionarii statului.

Art. 4. Se trec. in o anume lista, (vorhim tot de primarul din orasiul de resedintia) toti romanii si impamentenitii cari dupa roluri nu ajung cu darile catra stat pana la sum'a de 80 lei, ori cari ar fi in mai putin sum'a ce ei platesc. Ac6sta lista form6dia o parte din cei cari vor figur6 in colegiul al patrulea. Am dis o parte, fiind c'ac6st colegiu se complet6sa c'u

alta parte pe care avem s'o lu6m din district adeca din locuitorii de prio sate. 6ca cum:

Primariul din orasiul de resedintia se intielego cu primarii comunelor satesci, (art. 33) s'acestia inseriu in lista pe toti Romanii si impamentenitii cati se afla in comun'a lor, si cari n'au venit nici de 100 nici de 300 galbeni in sus, in pament (fond rural), pentru c'acestia s'au inseris degia de primariul de la resedintia, in colegiul antaiu s'al doilea; — inserie deci pe toti cati platesc o dare cat de mica catre stat in acea comuna. Acesti inseris la sate, si cari pana aci n'au fost inseris in nici o lista din cele trei de mai sus, uniti cu cei inseris la orasie in asemenea categorii, form6dia al patrulea colegiu.

Tot in ac6sta lista se inseriu si preotii, care nu platesc catre stat o suma in raport cu veniturile ce se cer spre a fi trecuti in unul din cele-lalte colege de mai sus. (Art. 7.)

Ne facem detoria a oserv6 aci, c6 legea poprind d'ase bucur6 de dreptul de alegetoriu, pe toti cei ce se vor afla in un'a din catigoriile cuprinse in art. 19 din legea electorala unii ca acestia nu se vor trece in nici un'a din liste.

Pan'aci ne am ocupat cu formarea listelor, pentru cei ce au dreptul a alege pe deputatii de Camera. Avem acum a esplic6 formarea listelor de cei in drept d'a alege pe senatori.

Ac6sta esplicare nu ne va lu6 timp mult, pentru c6 in procedur'a formarii listelor pentru cei in drept a alege pe deputatii camerei, nu mai avem nimic de adaogat, fiind c6 t6ta lucrarea este degi6 facuta.

In antaiul colegiu al camerei avem inseris pe toti cati au un venit de 300 galbeni in sus, atat rural (adica mosie, vie) cat si fonsiar, (case si ori ce ecaret).

In colegiul al 2 lea avem pe toti cati au un asemenea venit de 100 galbeni in sus.

Dupa lege numai acestia au drept a alege pe senatori; in sa nu toti la o alta, ci impartiti in doua colege.

Sc6tem dar din list'a colegiului 1-iu al camerei pe toti cati au un venit rural, (in mosie s6u vie) de 300 galbeni in sus, si-i trecum intro lista deosebita, si ast-fel form6m antaiul colegiu al senatului. (Art. 9.)

No remane acum de format al doilea colegiu al senatului. Pentru ac6sta operatiune lu6m pe toti cati no a ramas inseris in list'a de unde am luat pe cei cu cari am format colegiul antaiu al Senatului, adica pe toti cei cu 300 galbeni venit in orasiu. Lu6m asemenea din list'a colegiului al doilea al camerei pe toti cati au un venit in orasiu, mai jos de 300 galbeni pana la 100 inclusiv, adica si pe cei cu 100 galbeni venit, i facem intro lista osebita si form6m astfel al doilea colegiu al senatului. — In acest mod am terminat si formarea listelor pentru cei indrept a fi alegatori pentru senat.

Aci este locul se oserv6m c6 la al doilea colegiu al senatului, adeca acelea pe care l'am format din cei cu venit de 100 galbeni in sus in orasie, se cere de lege a fi numerul de un'a suta alegatori; dac'a dar in unele orasie nu se

trasara, v6a inse intre ei un domn serios, carele cand erau valurile pasiunilor mai esacerbate, arunc6 cam o observatiune ponder6sa, care ca o p6tra linosia valurile, dicend: „No, vedeti fratilor, asta vi-am spus6 eu de mult si de atate ori, c6 trebuie se indestuliti nationalitatile, — vi am spus eu, inse teneurul meu amic vi-o spuse acum'a si mai eclatant!“

Cum dic trebuia se fiti acolo si se ve delectati, eu nu voiu uit6 acea di nici cand. — Intreba6 atunci de un cunoscut al meu, c6 cine e acel domn serios? — „Damaschin, deputatul Aradului nou“ mi f6 respunsul.

Et nunc venio ad Dl. Pascuti6 s6u Pescuti6, care afl6 cu cale a-mi raspunde, c6 densul e Pescuti6, de 6ra-ce si stramosii dsale au fost Pescuti6; eu inse me indoiesc, c6 si-ar trage originea de la pesce, c6ci pescele nu vorbesce ca dsa, cum doved6 si in o disputa. Intr' alt chip si Dl Pescuti6 se subserie si s'au subseris ehlar in opul seu: „Roman nyelvtan“ Pascuti6, unde abunas6ma n'a cores redactiunea „Concordiei.“ Apoi Dl Pascuti6 - Pescuti6 mi recomanda logic'a si estetic'a, (ale dsale?)

Cassiu.

Sarbed — dar nu filologic!

Asiu vre se trec de scrietoriu cu ori ce pretiu, dar fiind c6 redactorul acestui diuaru nu me pre lasa se vorbesce, acum'a dac'a cape-

taiu privilegiu, vreu se me descare a supra-i, tot de el voiu vorbi si de „Umoristulu.“

La Pesta se publica o f6ia periodica sub redactiunea amicului meu Iosif Vulcanu, ac6st'a ieri alalta ieri port6 titlul: „Umoristulu, f6ia glum6tia.“ Dar Vulcanu amicul meu, mai cetind pot6 teori'a dreptului penale, s'a convins c6 o seducere e mai putien culpabila de cat d6ue de aste, deci schimb6 titlul f6iei sale si astadi se numesc numai „Umoristulu“, presupun c6 neci acest pasiu nu e justificat, dar ca crestini si cetatiani cauta se-l salut6m, pentru c6 la t6ta intemplanca e un pasiu catra — corectiune.

Ci se las6m cele generali pentru alta data, si se incepem de loc la cele specialii.

„Umoristulu“ afland c6 „Albina“ sterge pre u cel mut in finea cuvintelor, recomanda se se lase si punctul de a supra i, c6ci se va perde timp mai putien scriind, si a d6ua 6ra tipografia va economis6 f6rte mult tusiu.

Se pot6 ca „Umoristulu“ se fie avut intentiune buna cu recomandarea lui, dar a smintit ehlar in subiepte. „Albina“ sterge pre u in folosul cetitorilor, cari primesc material mai mult; 6ra dac'a ar sterge punctul de a supra lui i, ac6st'a ar fi in folosul redactiunii, apoi „Albina“ nu scie economis6 pentru sine, ac6sta maniera remane proprietatea amicului Vulcanu, care d6 un patriariu de c6la, od6tu in septemana, cu pretiu de 6 fl. v. a. la anul.

Amicul Vulcanu mai dice in „Umoristulu“ c6 nu e frica, se va gas6 ministru de finantie: Redactorul Albinei, care si din filologia face economia. (In ac6sta sentintia din urma va fi probabilminte umorul.)

Vai de mine, asi6 ceva n'asiu dor6 redactorului „Albinei“, c6 ar cad6 intr'o perplexitate, cum n'a mai patit6 in vie6ia sa! Si sciti de ce ac6sta perplexitate? — Cugetati la reform'a sistemului de contributiune? Dar nu! — Cugetati pot6 la deficitul statului? Dar neci ac6st'a, — caus'a perplexitatii ar fi cu totul alt'a, si mai mare de cat deficitul statului. Ci s'o spun: caus'a ar fi datin'a adoptata de t6ta lumea ca cei innaltati se remunere cu posturi grase pre cei ce i-au recomandat s6u spriginit, 6ca aci de ce ar cad6 in perplexitate redactorul Albinei ca ministru de finantie, n'ar gas6 post amicului Vulcanu, pentru c6 diu io nu sciu la ce l'ar pot6 folosi? —

Se pot6 ca „Umoristulu“ se creda c6 asta gluma nu e buna, dar i permit s'o inlocuiesca cu alt'a rea, ce presupun c6 va pot6 produce.

Asiu inchei6 cu asecurarea de stim'a mea cea mare, dar amicul meu Vulcanu e un om june si modest, ca atare nu primesce, ba refusa cand e la indoi6la c6 6re are drept?

So incheiu dara ca intre amici. Minte arc numa noroc se-i dee Ddiou, deci se-i dee multi prenumeranti, apoi constantia si energia

casii pana acum'a, se-i vedem opuri n6ue spre bucuria n6stra comuna.

Mihalache Dumitrache.

Post scriptum. In „Concordia“ nr. 70 pag. 1. col. 2. am cetit despre „Ungaria, patri'a n6stra comuna.“ Argumintele si entusiasmul me petrunsera, me capacitara deplin; si de astadi incepund, vreu se fia liber de ver ce prejudetie, superstitiuni, (s6u cum le voiu) politice, deci recunosc c6 poetii nostri din Ungaria si Banat gresiesc f6rte dac'a canta numai Muresiul, Dunarea, Tisa, Crisiul etc. asta gresi6la asiu dor6 se o ved indreptata cantand ei si alte locuri din Ungaria, patri'a n6stra comuna. La delaturarea gresi6lei voiu contribui si io pre cat mi sta in putere, ouzelul ce me caracteris6za; dreptaccea escriu d6ue concursuri, si anume:

1) poetul care va cant6 Tur6cz-Szont-M6rton, Rima-Brezu si Ungarisch-Altenburg, va primi pentru fie care din aceste trei poesii un premiu cate de cinci grositie;

2) Cel ce mi va sci sgod6 nisce oficiali magiari pentru un dominiu roman, va av6 premiu un petac.

Terminul e 1 octobre st. n. a. c. Serisorile ce vor veni mai tardiu, nu se vor pot6 lu6 in consideratiuni. Respetivii se vor adres6 subserisului Idem de Eadem.

va potè completá acest numer atunci numerul ce va lipsi pana la un'a suta se ie imprumut din cei cu venit in district de la 300 galbeni la vale, preferendu-se, pana la completarea numerului de un'a suta alegetori, cei cu mai mare venit dupe trei sute galbeni in jos; (art. 10, 11 si 12).

Pentru cei care au dupa lege dreptul de a fi alesi Senatori, se forméza o lista osebita d'o-data cu formarea celor lalte liste, potrivit art. 45 din lege.

N'avem ce dice a supra formarii acestei liste, lucrarea ei fiind lesne de facut, in urm'a celei lalte lucrari principale. N'avem de cat se culegem din listele degiá formate, pe cei ce au un venit anual de ori ce natura, de 800 galbeni pe an, si insusesc calitatile cerute de art. 23 al legii. I trecem intr'o lista osebita, pe care o completám cu toti cei prevediuti la art. 24 si dupe afisarea locala, primariul trimite d-lui ministru o lista, spre a o publicá prin monitor potrivit art. 45.

Tóte aceste liste formate se afisésa, cele facute de primariul din orasiul de resedintia, pe portile tutor caselor publice, si prin pietie, pe cele formate de primariul comunelor rurale, acelea adeva in care se cuprinde o parte din colegiul al patruelea, se afisésa in chiar acea comuna, si este bino a se lipi pe la cancelariile satelor, pe la stabilimentele publice, si pe la bisericile.

Cum nici un lucru in lume nu se póte face perfect — fara a presupune cea mai mica roa vointa din partea vr'unui d. primariu — legea a otarit in art. 34, ca aceste liste se stea afisiate trei septemani, din diu'a afisarii, pentru ca fia cine care s'ar crede napastuit se póta se reclama indreptare.

Acést'a insa facend obiectul unei alte explicari, ne rezervám a o dá la timp, cand vom urmá „Calaudi'a Electorala despre contestari. S. M.

Economia.

Oradea-Mare 11 sept.

Astadi in tergul nostru de septemana, bucatele trecera cu urmatóriele pretiuri: graul curat 7 fl. 80 cr. v. a. siniuc; — graul meste-cat 6 fl. 70 cr.; — secar'a 5 fl. 60 cr.; — curudiul (papusoiul) 6 fl. 20 cr.; — ordiul 4 fl. 40 cr.; ovesul 3 fl. 60 cr. — Siniuc indatinat in Biharea are patru mesure posioniane.

Fasula (pasula, madiare) estimp nu vom avé.

Porcii grasi au terg bun, cei marsiavi nu se pre cèrca.

Terg de vite nu se tiene in Orade din cauza'a ciumei. Economii se aduna totusi cu vitele pre delaturi.

Culesul viilor se va incepe la 1 octobre, e sperantia de vin mult si bun. Agricola.

Arad, 12 sept. 1866.

Serbatorile ovreesi causara negótielor ceva impedece, dara scirile din staina-tate si din alte locuri interne despre deprime-rea pretiurilor nu avura nici o infintia a su-pr'a pretiurilor bucatelor nostre. — Tergul de septemana de alaltaeri din Aradul-Nou avú cam putieni vindatori de bucate; graul curat lu comperara mai mult pentru mori cu 4 fl. 70 cr. grau mai slab era cate cu 4 fl. 40 — 4 fl. 50 cr. de metiu. — Cele lalte bucate nu se pre cautau. Tempul e permanent cald. —

On. oficiu comitatense facú urmatórea ordi-ne in privint'a culesului viilor, adeva: In Radna, Paulis, Menesiu, Giorocu, Cuviniu, Co-vasintiu, Siria, Galsia si Pancota se va incepe culesul v. in 17 septembrie. — Vierii din aceste locuri vor incepe in 15 l. c. In Musca, Agrisiu si Moera se va incepe in 24 sept.; — vierii in 22 l. c. — In Magiarat se va incepe in 27 sept.; era vierii in 26 l. c. —

VARIETATI.

— *Poterea vointiei.* In Paris a trait o veduva, ce avea trei nepóte sermane. Veduv'a primea la fie care an cate 3000 franci in doue rate, un'a la 10 januaru era cea lalta la 10 iuliu. Nenorocirea vroí ca biét'a veduva se alunece pre trepte unde se vatemá cumplit si cadú pre pat de mórté. In starea acést'a chiamá in 2 iuliu pre medic si l'intrebá: „cate dile mai am se traiese?“ medicul i respunse: „dupa judecata omenésca, abié doue.“ „Nu“, respunse

era bolnav'a, „eu trebuie se mai traiese inca opt dile, caci ce vor face nepótele mele daca le voi lasá cu manile góle.“ — Numai de cat a oprit a i face visite si a conturbá pacea, ca se póta a-si concentra cugetele la un obiect. Cu di cu nópte nu a dormit, ci cu cugetari serióse deprindiendu-se an ajuns a 10 di alui iuliu in carca, dupa ce pre la médiadi a sub-scriis cvietantia si nepótele a primit paralele, — a trecut la cele eterne.

— *Brigantii contra brigantilor.* Brigantii (telhari comuni ca si altii de panur'a lor, in Italia pretend cá fórma guerile (ceto micii de rebelanti) pentru eluptarea drepturi-lor domnitorilor detronati, pre cand ei intr'a-dever nu sunt de cat gefuitori) incep a se im-parechiá. „Giornale di Napoli“ aduce urma-tórea insciintiare despre un capitan al briganti-lor: Capitanul Pace care cu banditii sei spariá Terra di Lavoro, primi incunosciintiare cumca sub numele lui se fac gefuiri in unele locuri. Manios se redicá cu band'a sa, mersé de prinse pre cei lalti briganti (pre cari el i numesce briganti mincinosi) si apoi legati i in-credintá poporului din jur cu rogarea se-i duca la statiunea cea mai de aprópe a coman-dantului carabinieriilor. Totodata scrisé coman-dantului: „Ti trimit aci nisce briganti minci-nosi, totodata te rog se-i pedepsesci dupa tóta asprimea legei.“

— *Emigrari catra America.* De la 1 jan. pana la 22 aug. au sosit in Newyork 163,051 de insi, an in acclasi period 109,723. — Precum se vede, nu se pot implini de tot eu-noscutele tendintie nemtiesci de a dá emigra-tiunei catra apus direptiunea catra resarit.

— *Passiune.* Guvernul prusesc si-da tóta truda se cumpere in Francofurt palatiul in care se adunau reprezentantii confederatiu-nei nemtiesci. Edificiul e proprietate privata a principelui Thurn-Taxis. Guvernul prusesc lu menesce directiunei politice. — O scurta privi-re in istoria confederatiunei, si ne vom convin-ge cá ea in despusetiuni politiali era mai ap-tiva.

— Ni se serie din Oradea-Mare: „In 8 sept. e. n. senatul fundatiunei Zsigaiane primi elevi pentru anul venitoriu scolastic. Intre cei primiti sunt 3 juristi si 5 gimnastisi. Mai mult nu se potura primi caci fundatiunea e detóre inea domnului fundator. Primiriile fura bine nimerite, dar era mare numerul recurentilor, unii orfani, cu calcule bune. De maestrii se fe-rese ómenii nostri. — Protodiakonul si pro-fesorul de teologia din Arad d. Andrei Papp petrece in medilocul nostru, unde — spre bu-curi'a nóstra a tuturor'a — a venit se-si véda consangeni si cunoscutii.“ — (Noi suntem in-formati prin epistóla privata cá d. profesore s'a dus la Orade cu incredintiarea P. S. Sale Ar-cipastoriului ca se véda in fatia locului daunc-le ce focul causá edificielor consistoriali. Red.)

— *La primirea Domnitorului in Jasi,* intre flamurile cele multe — dice „Hon“ — fu si un'a magiara. Gidovii avura arc triumfale.

— De la un cunoscatóriu al referintie-lor primim urmatóriele: Audim cá in Cernauti ar fi fost dilele trecute un foc cumplit ce a nemicit intre altele biseric'a catolica, forul in carele se pastrau documintele fondului relig-rom. si ale nobilime nostre pre cum si cas'a bravului romanu Righetti, in carea se aflau incaperile „societatii pentru cultura pop.rom.“ Ni ar placé pre mult daca in privint'a astei nenorociri am primi informatiuni mai de aprópe.

— Italianii judecaserá la mórté pe spio-nul Zanotti in Brescia. Menabrea telegrafá din Viena, si-i mantul véti'a.

— *Varietati din Romania.* Cetim in diariul „Reforma“

Aflám cá comerciantii capitalei ar fi otar-it a face o contributiune generala pentru a cumpérá Havr'a evreesca didita pe locul bis-ericice Stelea, si a o transformá in scóla. O ase-mene fapta face onóre comerciantilor nostri.

Ce se face cu postele straine din tiera? Noi scim cá sub gnvernul anti-natiunal d'in trecut, precum lu califica rosii, se luase mesure pentru desfiintiarea lor si ca se ceruse un ter-min pentru acést'a. Astadi vedem cá lucrurile au remas balta, si cá postele straine, post'a ru-sésca si nemtiesca continua a funtiuná in tiér'a romanésca, in prejuditiul si pentru rusinea nó-stra. Recomandám guvernului acést'a cestiune care sta pendinte si care era mai derminata sub guvernul trecut, si sperám cá ministrul patriot de astadi o va reolvá cat mai curend, astfel precum reclama interesele tierci.

Ce se face cu sinodul? Noi scim cá avem o lege care trebuie respectata, pana va fi anu-lata si inlocuita prin alt'a. Acca lege prevede un sinod in Romania. Nu veduram nici o me-sura din partea guvernului in privint'a acestui sinod.

Concurs.

In opidul Beiusiu-Belényes-comitatul Bihorului, statiunea invetiatorésca cu care e impreunat si cantoratul, devenind vacanta, cu care pe langa accidentele cantorale sunt im-preunate urmatóriele emoluminte: salariul anualé 200 fl. v. a. 6 orgii (stangeni) de lemne, 6 cubele graú curat, cortel liber cu trei inca-peri afara de culina si gradina.

Doritorii de a ocupá acést'a statiune in-vetiatorésca sunt avisati de a-si asterne recur-sele la subscris'a comunitate besericésca pana in 30 septembrie a. e. s. n. inchisiv, pe langa urmatóriele conditiuni:

1. Testimoniu de moralitate si servitiu de pana acum.
2. Cá a absolvat studiile preparandiale cu succes bun.
3. Cá posed limbele: roman'a, magiar'a si in catva cea germana.
4. Cá a absolvat gimnasiul inferior, séu cel putien scóla capitale.
5. Cá au cunosciinta deplina in cantarile besericesci.

Intre recurenti aceia cari vor fi teologi absoluti, — ca se se póta santí de diaconi, vor avé preferintia, iutre cei lalti recurenti.

Beiusiu 10 septembrie 1866 s. n.

De la comunitatea romana, gr. resaríténa

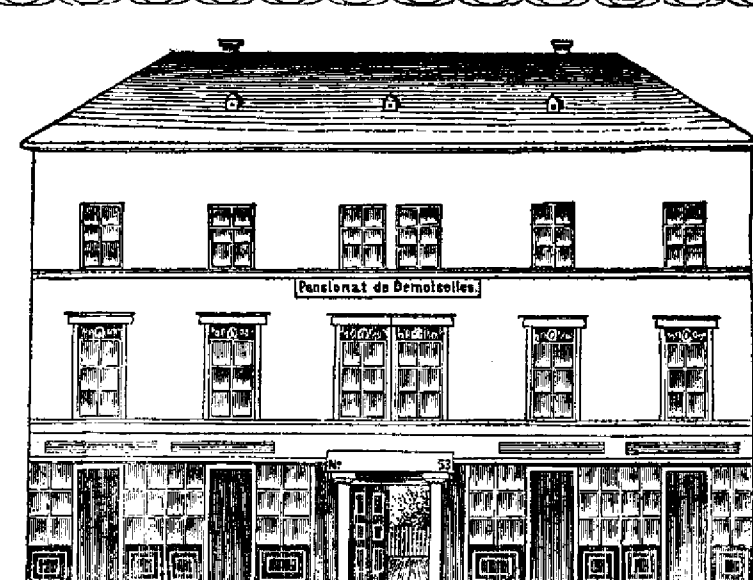
Teodor Pop m. p.

notariu.

Cursurile d'in 14 septembrie n. sér'a.

(dupa aretare oficiale.)

	bani	marf.
Imprumutele de stat:		
Cele cu 5% in val. austr.	55-50	55-75
„ „ contributiunali	99-50	99-75
„ „ nóue in argint	83-75	84-—
Cele in argint d. 1865 (in 500 franci) ..	76-50	77-50
Cele nationali cu 5% (jan.)	68-50	68-70
„ metalice cu 5%	60-50	60-75
„ „ maiu — nov.	63-75	76-—
„ „ 4 1/2%	52-25	52-75
„ „ 4%	46-50	47-50
„ „ 3%	34-50	35-—
Efekte de loteria:		
Sortile de stat din 1864	72-60	72-80
„ „ „ 1860 1/2 in cele intregé ..	81-90	82-10
„ „ „ 1/2 separata	88-25	88-75
„ „ 4% din 1854	75-75	76-25
„ „ din 1839, 1/2	150-—	151-—
„ bancel de credit	125-50	126-—
„ sociét. vapor. dunarene cu 4% ..	82-—	83-—
„ imprum. princip. Esterházy à 40 fl.	—	—
„ „ Salm	26-50	27-50
„ cont. Palffy	24-—	25-—
„ princ. Clary	24-—	25-—
„ cont. St. Genois	22-—	23-—
„ princ. Windischgrätz à 20 ..	16-50	17-50
„ cont. Waldstein	19-50	20-50
„ „ Keglevich	12-—	13-—
Oblegatiuni desarscinate de pament:		
Cele din Ungaria	67-40	67-90
„ Banatul tem.	66-75	67-50
„ Bucovina	64-50	65-50
„ Transilvania	64-75	65-50
Actiuni:		
A bancel nationali	726-—	728-—
„ de credit	158-80	159-—
„ „ secont	590-—	592-—
„ „ anglo-austriace	77-—	78-—
A societatei vapor. dunar.	468-—	470-—
„ „ Lloydul	198-—	200-—
A drumului ferat de nord	165-—	165-50
„ „ stat	189-—	189-50
„ „ „ apus (Elisabeth)	125-50	126-50
„ „ „ sud	210-5	211-50
„ „ „ langa Tisa	147-—	147-—
„ „ „ Lemberg-Czernowitz	178-—	179-—
Bani:		
Galbenii Imperatesci	6-14	6-15
Napoleond'ori	10-29	10-30
Friedrichsd'ori	10-80	11-85
Suverenii engl.	12-90	12-95
Imperialii rusesci	10-50	10-55
Argintul	128-—	128-50

Institutul

mai inalt pentru crescerea damicelelor a damei **Anna Gallmann,**
in Viena, *Mariahilferstrasse Nr. 53,*

Unul dintre cele mai vechi si mai renumite institute in puseiune frumoasa si sanetosa, pro-vedit cu gradina, se recomanda ferbinte P. T. parinti. Se póta grigo mare de culti-vare spiretuale si corporale si instruéza numai invetiatori capaci. Obieptele de investat sunt: religiunea, cetirea, caligrafia, socót'a, gramatic'a, stíul, geografía, istoria univer-sale, fisic'a, istoria naturala, literatur'a, limb'a francesc, italiana, englese si magiara, a desemná, a depinge, forte-piano, a cantá, a jocá, cosatura alba, a cose haine si totfelii de lucruri femeesci. Mai mult, in programele ce doritorilor se trimit gratis. Limb'a francesc e limb'a conversatiunii. Competintia anuale in pensinuat: 100 galbeni.

Gottfried Ziegler,
Fabricant de trasure
(carutie)

Landstrasse, Hauptstrasse Nr. 101,
in Viena

gatesco totfelii de trasure (carutie) de gala, de sioase si de voiaj, dupa mo-delul cel mai nou, d'in calitatea si ma-terialul cel mai bun, cu pretiurile cele mai moderate.

Doritorii de a se incunosciintiá despre modele si pretiu, se vor adresá catra fabricant de a dreptul.